

Kontaktuppgifter naturum:

0613-700 200, info@naturumhogakusten.se

Producerad av Länsstyrelsen Västernorrland 2022

Foton: Erik Engelo, Kartor: Henrik Reintz

Illustrationer: Johanna Öhrling och Listera AB

Hitta hit:

Skuleberget ligger några kilometer norr om Docksta, på västra sidan E4:an. Skuleberget är inte en del av Skuleskogens nationalpark. Nationalparken ligger på östra sidan E4:an ut mot havet och har tre entréer, se kartan nedan.

Naturreservat i Västernorrlands län

Skuleberget

- i världsarvet
Höga Kusten/Kvarkens skärgård

Tänk på att du i reservatet bland annat inte får:

- Ta med hund som inte är kopplad.
- Tälta.
- Göra upp eld annat än i anvisad eldstad.
- Skada levande eller döda buskar och träd.
- Flytta block och stenar (t.ex. för att bygga torn).
- Köra motordrivet fordon eller cykel, annat än på anvisade platser.
- Bygga en anordning, t.ex. koja, bänk eller spång.
- Sätta upp en skylt, affisch eller markering.

Se fullständiga reservatsföreskrifter
och få mer information om
Skuleberget på länsstyrelsens hemsida:
www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Länsstyrelsen
Västernorrland

höga kusten
kvarkens
skärgård
VÄRLDSARV

naturum
Höga Kusten
Upplev världsarvet

Med karta!

Välkommen hit

Skuleberget är en välkänd profil för dig som färdas längs E4:an genom Ångermanland. Detta branta berg är ett tydligt exempel på den landhöjning och den landskapsbild som gjort Höga Kusten till ett världsarv. Berget är ett populärt besöksmål och tusentals personer vandrar eller klättrar upp till toppen varje år för att njuta av den spektakulära utsikten. Vid bergets fot hittar du naturum med utställningar och information om världsarvet.

Från ö till berg

Under den senaste istiden pressades jordskorpan ner av isens tyngd. När isen hade smält för 10 500 år sedan låg det mesta av Höga Kusten under havsytan och endast toppen av Skuleberget stack upp. I och med att isens tryck försvann började landet att höja sig. Den då nio meter höga ön är idag ett 295 meter högt berg.

Skuleberget är ett av få kalottberg i Höga Kusten. Det betyder att berget har en mössa (kalott) av jord och granskog på toppen medan sidorna är mer kala och karga. De berg och klippor som låg under havsnivån efter istiden spolades rena av vågorna. Eftersom Skulebergets topp stack upp över havsnivån fick den behålla sin jordkalott.

Skuleberget är den plats i världen som höjt sig mest sedan istiden och har därmed ett världsrekord i landhöjning. Uppe på Skuleberget har den högsta kustlinjen på 286 meter över havet markerats med ett metallband. Markeringen är lätt att se när du vandrar på toppen.

Landet har inte slutat höja sig. Skuleberget och resten av Höga Kusten blir åtta millimeter högre för varje år. Det är uppskattningsvis över 100 meters landhöjning kvar innan bergen är lika höga som innan istiden. Detta kommer ta flera tusen år.

Sydväxtberg

Skulebergets brant vetter mot öster och blir ordentligt uppvärmd när solen skiner. Det ger ett varmare lokalklimat och en längre växtsäsong än i omgivningarna. Ett sådant berg kallas sydväxtberg. Här finns växter som annars främst förekommer söderut i landet. I branten hittar du en av de nordligaste vilda växtplatserna för ädellövträden hassel och lind. Du kan också hitta olvon, getrams, stinknäva och svartbräken.

Märkligt nog hittar du på Skuleberget även fjällväxter som tuvbräcka, grönbräken och klynnetåg. De finns troligen kvar sedan perioden efter istiden, när klimatet var kallare.

Lind (*Tilia cordata*)

Karaktäristiska hjärtformade blad. Finns både som buske och träd och kan ses i början av röda/vita klätterleden.

Svartbräken (*Asplenium trichomanes*)

Växer i klippskrevor och finns att se längs Grottstigen.

Tuvbräcka (*Saxifraga cespitosa*)

Växer på klippfyllor och finns att se längs den röda klätterleden.

Historia

Skuleberget nämns redan i de tidigaste reseskildringarna från Ångermanland och namnet finns markerat på de första kartorna över Skandinavien. Carl von Linné stannade till här under sin Lapplandsresa 1732 och beskriver en dramatisk klättring uppför branten.

Ända sedan 1300-talet har det funnits en väg längs norrlandskusten. Den har i alla tider passerat nedanför Skuleberget och genom Skuleskogen. Vägen genom skogen var förr smal och enslig och det finns sägner om att det fanns rövare i Skuleskogen. Det var en strategisk plats att hålla till på som rövare eftersom alla som skulle passera Skuleskogen var tvungna att ta denna smala väg.

Grottan

Du kan från långt håll se en rund grottöppning i Skulebergets brant. Grottan har troligen urholkats av is och vatten när dåtidens havsbränningar slog mot branten. Denna grotta har länge varit bergets främsta attraktion. En av besökarna var Karl XI som besökte grottan i slutet av 1600-talet. Efter det kallas den Kungsgrottan. I folkmun kallas den även Rövargrottan, på grund av sägnerna om rövare som höll till här. Arkeologer har hittat spår från jägare och fiskare som använde grottan under stenåldern. Huruvida rövare faktiskt hållit till här är mer osäkert.

Här finns

Naturum Höga Kusten: Besökscentrum med utställningar, aktiviteter och information om Höga Kusten. Öppet dagligen från mars till november.
www.varldsarvethogakusten.se/sv/besokscenter

Restaurang/café: I samma byggnad som naturum finns en restaurang som serverar både fika och mat.

Parkering och buss: En större besöksparkering finns vid Skuleberget och det går även att åka buss hit. Sök på hållplatsen 'Naturum Höga Kusten' på:
www.dintur.se

Lekpark: Vid naturum finns en lekpark med världsarvet som tema och även i FriluftsByn finns det en lekpark.

Skulebergets linbana: På västra sidan berget finns en linbanan som tar dig till toppen av Skuleberget.

Toppstugan: På toppen av berget finns ett café med otrolig utsikt som drivs av FriluftsByn:
www.friluftsbyn.se

Via Ferrata: Det finns fyra fasta klätterleder på Skuleberget. Klättrar gör du med Via Ferrata:
www.viaferrata.se

Skuleberget Naturscen: Vid berget ligger en utescen med olika musik- och teaterevenemang:
www.skule.se

FriluftsByn: Camping, stugby och restaurang. Tar emot tältare. Här kan du även hyra kajaker.
www.friluftsbyn.se

Skuleberget Havscamping: Camping, stugby och restaurang. Ej tältning.
www.skulebergethavscamping.se

Jacks stugor: Stuguthyrning och camping.
www.jacobsstugor.se

Info om stigarna

1. Gröna slingan: 800 m tillgänglighetsanpassad slinga i skogen som passerar ån och ett vindskydd.

2. Upptäckarstigen: Denna promenadslinga för barn är under uppbyggnad och inte färdig ännu.

3. Grottstigen: Brant, stenig stig till toppen av berget. 600 m lång men tar cirka 30-40 min att gå eftersom det är mycket krävande vandring. Halvvägs finns en avstickare till grottan. Denna stig är bättre att gå upp än ner och undvik i blött väder när stenarna blir hala. Olämplig att gå med hund på grund av metalltrappsteg där klor kan fastna.

4. Södra Bergsstigen: 2,5 km lång stig som går över Litoberget till Skulebergets topp. Stenig och kuperad, men mindre brant än Grottstigen. Tar 1-1,5 timme upp och under 1 timme ner. Välj gärna Södra Bergsstigen när du går nedför berget eftersom du då får mycket fin utsikt.

5. Östra Bergsstigen: 2,7 km lång stig som går på norra och östra sidan av berget upp till toppen. Stenig och kuperad terräng, men mindre brant än Grottstigen. Det tar 1-1,5 timme upp och cirka 1 timme ner. Välj gärna Östra Bergsstigen upp om du vill undvika Grottstigen. Den är även lämplig vid varmt väder eftersom den har mer skugga.

6. Kalottstigen: 900 m lång rundslinga på toppen som följer högsta kustlinjen och bjuder på fantastiska utsikter.

7. Höga Kustenleden: Den 128 km långa Höga Kustenleden mellan Högakustenbron och Örnsköldsvik passerar Skuleberget.

Linbanestigen: Mellan Toppstugan och Dalstationen går en mer lättvandrad, ommarkerad väg. Det är ej tillåtet att köra något fordon längs denna väg.

Vanliga frågor

Kan mitt barn gå upp på Skuleberget?

Ja, men det beror på hur vant barnet är att gå i besvärlig terräng. Vissa femåringar klarar att gå själva upp och ner, men det betyder inte att alla gör det. Detta måste du som förälder avgöra själv. Undvik Grottstigen med små barn.

Kan min hund gå upp på Skuleberget?

Ja, men det beror på hundens storlek och vana att röra sig i besvärlig terräng. Undvik Grottstigen med hund, det finns trappor med metallgaller där hundklor kan fastna. Tänk på att hunden måste vara kopplad hela tiden eftersom det är ett naturreservat där speciella föreskrifter gäller.

Kan jag lämna min bil på naturums parkering om jag ska ut och vandra några dagar?

Ja, det går bra om du säger till personalen på naturum vilken bil det gäller och hur länge.

Kan jag tälta på Skuleberget?

Nej, tältning är förbjudet i naturreservatet. Anordnade tältplatser hittar du på "Berras lägda" 500 m norr om naturum och vid FriluftsByn.

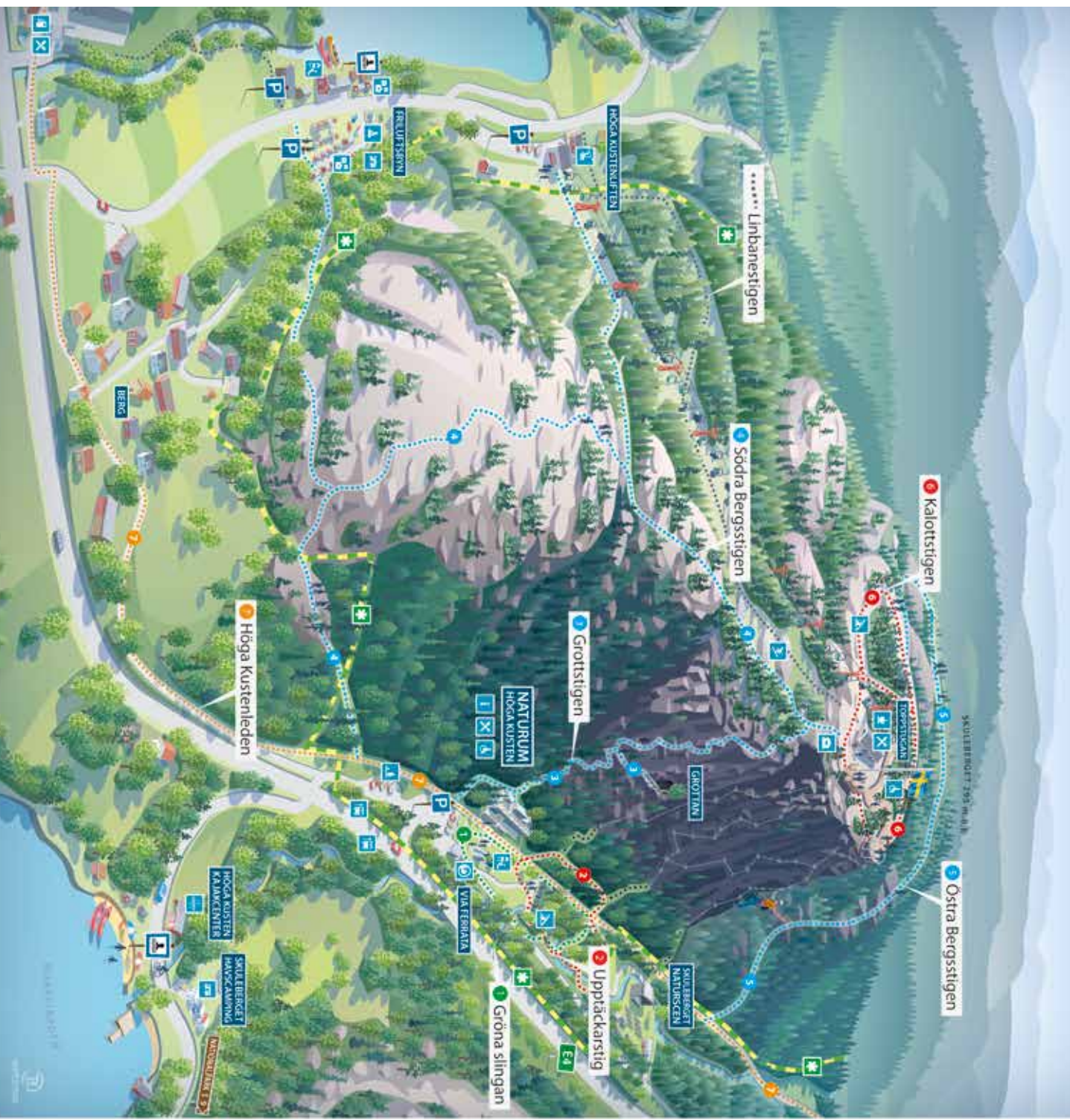
Får jag övernatta i min husbil/husvagn på parkeringen?

Nej, enligt Trafikverkets regler är det tillåtet att ställa bilen över natten men det är inte tillåtet att campa i t.ex. husbil eller husvagn. Campingplatser hittar du hos FriluftsByn och Skuleberget havscamping.

Kan en rörelsehindrad person nå toppen av Skuleberget?

Ja, via liften på västra sidan berget kan en person som har svårt att gå nå bergets topp. Liften är inte rullstolsanpassad men det finns en rullstolsanpassad gångväg på toppen. En helt tillgänglighetsanpassad utsiktsplats finns vid Entré Väst i nationalparken.

Skulebergets naturreservat

- 1 Gröna slingan
- 2 Uppäckarstig
- 3 Grotstigen
- 4 Södra Bergstigen
- 5 Östra Bergstigen
- 6 Kalottstigen
- 7 Höga Kustenleden
- Insteg Via Ferrata
- ✚ Naturreservat
- Reservatsgräns
- Linbanestigen

- i Information
- ⛑ Rastplats
- 🌬 Vindskydd
- 🏠 Raststuga
- 🚶 Tillgängligt
- ☕ Lekplats
- ☕ Café
- 🍴 Restaurang
- 🚶 Via Ferrata
- 🚠 Stolslift

- 🔍 Uttörsäkning
- 🏠 Stugby
- 🏠 Boende
- 🏠 Husbils camping
- 🏠 Tältcamping
- 🏠 Bussbärrplats
- 🏠 Höga Kusten Kajakcenter

naturum
Höga Kusten
Upplev världsarvet

